

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 13.2.2008
KOM(2008) 68 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

Preskúmanie vytvorenia Európskeho systému hraničného dozoru (EUROSUR)

{SEK(2008) 151}
{SEK(2008) 152}

1. Úvod

Komisia vo svojom oznámení z 30. novembra 2006 o Posilnení riadenia južných námorných hraníc Európskej únie¹ navrhla vytvoriť stálu *sieť pobrežných hliadok* pre južné námorné vonkajšie hranice a vytvoriť *Európsky systém hraničného dozoru*.

Európska rada na zasadnutí v dňoch 14. – 15. decembra 2006 vyhlásila, že „prioritu bude mať preskúmanie vytvorenia Európskeho systému dozoru nad južnými námornými hranicami“.

Nadväzne na činnosti vedúce k vytvoreniu európskej siete hliadok (EPN) vychádzajúce zo štúdie MEDSEA² a z výsledkov štúdie realizovateľnosti BORTEC³ je cieľom tohto odporúčania preskúmať parametre, na základe ktorých by sa mohol vytvoriť Európsky systém hraničného dozoru (EUROSUR), ktorý by sa spočiatku zameriaval na južné a východné vonkajšie hranice EÚ, a navrhnúť členským štátom plán na vytvorenie takéhoto systému.

Aspekty tohto oznámenia, ktoré sa týkajú dozoru nad námornými vonkajšími hranicami, tvoria súčasť celkového rámca stanoveného „Integrovanou námornou politikou Európskej únie“.⁴

Ako je to vymedzené v Kódexe schengenských hraníc⁵, kontrola hraníc zahŕňa kontroly uskutočňované na hraničných priechodoch (hraničné kontroly) a sledovanie hraníc mimo hraničných priechodov (hraničný dozor). Toto oznámenie sa zameriava na posilnenie hraničného dozoru, pričom jeho hlavným cieľom je zabrániť neoprávnenému prekročeniu hraníc, čeliť cezhraničnej trestnej činnosti a prijímať opatrenia voči osobám, ktoré prekračujú hranicu nelegálne.

Na toto oznámenie treba hľadieť v kontexte schengenského štvorstupňového modelu kontroly prístupu⁶, ktorý zahŕňa spoluprácu s tretími krajinami a prispieva k zlepšeniu koordinácie politik EÚ v oblasti kontroly hraníc s ostatnými politikami, ako je výskum a vývoj, rybolov a doprava.

Keď sa bude EUROSUR uplatňovať, bude predstavovať rozhodujúci krok v ďalšom postupnom vytváraní spoločného Európskeho integrovaného systému riadenia hraníc. Pri uplatňovaní jednotlivých opatrení opísaných v tomto oznámení by najdôležitejším mechanizmom solidarity členských štátov v rámci podieľania sa na finančnom zaťažení v Európskej únii mal byť Fond pre vonkajšie hranice⁷.

¹ KOM(2006) 733.

² Štúdia realizovateľnosti MEDSEA zo 14. júla 2006 o stredomorskej sieti pobrežných hliadok; ktorú pripravila agentúra FRONTEX.

³ Štúdia o technickej realizovateľnosti zriadenia systému dozoru (Európsky systém dozoru), Varšava, ktorú predložila agentúra FRONTEX 12. januára 2007. Porovnaj aj so štúdiou „Štúdia realizovateľnosti kontroly námorných hraníc Európskej únie“, ktorú predložil CIVIPOL 4. júla 2003.

⁴ KOM(2007) 575, 10.10.2007.

⁵ Články 2 a 12 nariadenia (ES) č. 562/2006, Ú. v. EÚ L 105 z 13.4.2006, 1.

⁶ Schengenský model kontroly prístupu pozostáva z týchto štyroch stupňov: opatrenia na úrovni konzulátov, spolupráca so susediacimi krajinami, kontrola hraníc a kontrolné opatrenia v rámci schengenského priestoru vrátane návratu.

⁷ Smernica 574/2007/ES, Ú. v. EÚ L 144, 6.6.2007, s. 22.

2. VÝZVY A CIELE ĎALŠIEHO ROZVOJA HRANIČNÉHO DOZORU

2.1. Výzvy

2.1.1. Terajšia infraštruktúra a koordinácia dozoru na vnútroštátnej úrovni

V súčasnosti vnútroštátne systémy hraničného dozoru pokrývajú iba niekoľko vybraných úsekov vonkajších hraníc EÚ. Štúdia BORTEC poukázala na to, že v ôsmich členských štátoch, ktoré majú vonkajšie hranice v Stredozemnom mori a v južnej časti Atlantického oceánu, je do hraničného dozoru zapojených približne 50 orgánov z 30 inštitúcií, pričom niekedy majú podobné právomoci a systémy.

2.1.2. Dosah nástrojov hraničného dozoru v súčasnom období

Oblasti, v ktorých sa uplatňuje dozor, sa v dôsledku technických (súčasná výkonnosť radarových/optických senzorov, obmedzená dostupnosť družíc) a finančných limitov v súčasnosti obmedzujú na určité rovinaté alebo pobrežné oblasti a na oblasti s pozemnými hranicami alebo na otvorené more, kde sa uskutočňujú operácie.

2.1.3. Spolupráca s tretími krajinami

Migračný tlak predstavuje značné výzvy nielen pre členské štáty na severnom pobreží Stredozemného mora, ale aj pre tretie krajiny nachádzajúce sa na jeho južnom pobreží, pokiaľ ide o odhaľovanie, zadržanie a prijímanie migrantov, ďalšiu prácu s nimi a o ich readmisiu.

2.2. Ciele

2.2.1. Zníženie počtu nelegálnych prisťahovalcov, ktorým sa podarí bez odhalenia vstúpiť na územie EÚ

Orgány zodpovedné za kontrolu hraníc v členských štátoch potrebujú dostávať včasnejšie a spoľahlivejšie informácie, aby mohli odhaliť, identifikovať a zachytiť osoby, ktoré sa pokúšajú nelegálne vstúpiť na územie EÚ, a tým znížiť počet nelegálnych prisťahovalcov, ktorým sa podarí bez odhalenia prekročiť vonkajšie hranice EÚ.

2.2.2. Zvýšenie celkovej vnútornej bezpečnosti EÚ prispením k predchádzaniu cezhraničnej trestnej činnosti

Účelom hraničného dozoru nie je iba zabrániť neoprávnenému prekročeniu hraníc, ale aj čeliť cezhraničnej trestnej činnosti, ako napríklad predchádzať terorizmu, obchodovaniu s ľuďmi, pašovaniu drog, nezákonnému obchodovaniu so zbraňami atď.

Značné finančné prostriedky, pochádzajúce predovšetkým z účasti na rôznych druhoch nelegálnych činností, a dostupnosť nových technických prostriedkov, poskytujú skupinám zapojeným do organizovanej trestnej činnosti širokú škálu možností a vybavenia.

Hlavnou a najdôležitejšou úlohou policajných síl a spravodajských služieb je čeliť uvedeným hrozbám. Účinný systém riadenia hraníc tak na vnútroštátnej, ako aj

na európskej úrovni bude cenným nástrojom v boji proti cezhraničnej trestnej činnosti.

2.2.3. Posilnenie pátracích a záchranných kapacít

Mnoho nelegálnych prisťahovalcov a osôb, ktoré potrebujú medzinárodnú ochranu, cestujú v extrémne ťažkých podmienkach a podstupujú značné osobné riziko pri pokuse nelegálne vstúpiť na územie EÚ tým, že sa ukrývajú vo vozidlách, na nákladných plavidlách atď. Terajšia prax cestovania na palube vratkých a preplnených plavidiel znásobuje počet nešťastných migrantov, ktorí naďalej prichádzajú o život, lebo sa utopia v Atlantickom oceáne medzi Afrikou a Kanárskymi ostrovami a v Stredozemnom mori.

Daň v podobe tragických úmrtí, ktorá je dôsledkom tohto druhu nelegálneho prisťahovalectva, je neprijateľná, a preto treba, aby sa počet týchto úmrtí podstatne znížil. Treba zlepšiť schopnosť vyhľadávať malé člny na otvorenom mori, čím by sa prispelo k zvýšeniu šance pátracích a záchranných akcií na úspech a v dôsledku toho k záchrane väčšieho počtu životov na mori. Riešenie výziev vyplývajúcich z riadenia migrácie, ktoré by mali dlhodobý účinok, možno dosiahnuť len za pomoci komplexnej stratégie, ktorá bude zahŕňať spoluprácu s tretími krajinami, a to aj v oblasti hraničného dozoru.

3. CELKOVÁ KONCEPCIA

V záujme splnenia cieľov určených v predchádzajúcej časti je nevyhnutné stanoviť spoločný technický rámec, ktorým by sa podporili orgány členských štátov, aby mohli účinne konať na miestnej úrovni, udeľovať pokyny na vnútroštátnej úrovni, koordinovať na európskej úrovni a spolupracovať s tretími krajinami pri odhaľovaní, identifikácii, sledovaní a zacytlení osôb, ktoré sa pokúšajú nelegálne vstúpiť na územie EÚ mimo hraničných priechodov.

Európsky systém hraničného dozoru – EUROSUR – by mal pomôcť členským štátom dosiahnuť úplný *prehľad o situácii*⁸ na ich vonkajších hraniciach a zlepšiť reakčnú schopnosť⁹ ich orgánov činných v trestnom konaní.

Zriadenie uvedeného rámca by nemalo dopad na príslušné oblasti jurisdikcie členských štátov a ani by sa ním nenahradili existujúce systémy. Hlavným operatívnym cieľom by malo byť koherentnejšie využívanie informácií zhromaždených jednotlivými systémami, pričom by sa mala venovať pozornosť geografickým danostiam a rozdielom medzi jednotlivými typmi hraníc, a to predovšetkým medzi pozemnými a námornými hranicami.

Uplatňovanie systému EUROSUR by malo byť rozdelené na tri fázy, pričom prvé dve fázy by sa realizovali súčasne a tretia by vychádzala z prvých dvoch fáz.

⁸ Prehľad o situácii umožňuje posúdiť, nakoľko sú predmetné orgány schopné identifikovať cezhraničné pohyby a nachádzať opodstatnené dôvody pre kontrolné opatrenia.

⁹ Reakčná schopnosť predstavuje časový úsek, ktorý je potrebný na zaznamenanie akéhokoľvek cezhraničného pohybu, ktorý sa má kontrolovať, a takisto čas a prostriedky potrebné na adekvátne reagovanie na neobvyklé okolnosti.

- (1) FÁZA č. 1:
- (2) Zdokonalenie a rozšírenie vnútroštátnych systémov hraničného dozoru a prepojenie vnútroštátnych infraštruktúr do komunikačnej siete.
- (3) FÁZA č. 2: Zameranie výskumu a vývoja na zlepšenie výkonnosti nástrojov dozoru a senzorov (napr. družíc, bezpilotných leteckých prostriedkov – UAV, atď.) a vývoj spoločného uplatňovania nástrojov hraničného dozoru. Mohol by sa vyvinúť súbor spoločných predhraničných spravodajských informácií na účel spojenia spravodajských informácií s informáciami z nástrojov hraničného dozoru.¹⁰
- (4) FÁZA č. 3: Všetky podstatné informácie z vnútroštátnych systémov dozoru, z nových nástrojov dozoru, z európskeho a medzinárodných systémov podávania správ a zo spravodajských zdrojov by sa mali zhromažďovať, analyzovať a šíriť v štrukturovanej podobe, aby sa vytvoril spoločný systém vzájomného sprístupňovania informácií medzi príslušnými vnútroštátnymi orgánmi.

Fázy č. 1 a 2 by sa mali týkať vonkajších pozemných a námorných hraníc, pričom by sa mali brať do úvahy meniace sa spôsoby migrácie. Fáza č. 3 by sa mala zamerať na námornú oblasť, pretože v nej ide o zlúčenie veľkého počtu informačných zdrojov, ktorými sú monitorovacie aktivity na otvorenom mori; pokiaľ ide o pozemné hranice, nie je potrebné podobne monitorovať natoľko rozsiahly priestor. Treba podotknúť, že pokiaľ ide o vzdušné hranice, nelegálne prísťahovalectvo prostredníctvom leteckej dopravy je predmetom účinných kontrol na hraničných priechodoch na letiskách. EUROCONTROL sa zaoberá zabezpečením európskeho vzdušného priestoru a riadením letovej prevádzky.¹¹

4. PREDSTAVENIE JEDNOTLIVÝCH FÁZ A KROKOV

V tejto kapitole sú podrobnejšie načrtnuté tri fázy a následné opatrenia, ktoré sa Komisia chystá prijať spolu s odporúčaniami akcií, ktoré majú vykonať členské štáty a agentúra FRONTEX. V prílohe je tabuľka s prehľadom jednotlivých krokov vedúcich k 3. fáze.

4.1. FÁZA č. 1: Prepojenie a zefektívnenie súčasných systémov dozoru a mechanizmov na úrovni členských štátov

4.1.1. *Krok č. 1: Zabezpečenie základnej infraštruktúry hraničného dozoru na vnútroštátnej úrovni*

Agentúra FRONTEX navrhla v štúdiách MEDSEA a BORTEC a v štúdiu pre EPN zriadiť *národné koordinačné centrá* v ôsmich členských štátoch, ktoré tvoria južné

¹⁰ Napríklad v zahraničí identifikovať plavidlo používané na trestnú činnosť a sledovať ho prostredníctvom družíc alebo systémov hlásenia lodí, až kým nebude zachytené na území EÚ.

¹¹ Bezpečnosť riadenia letovej prevádzky (ATM) sa týka zabezpečenia prostriedkov a služieb ATM v záujme zabránenia hrozbám a obmedzenia ich účinkov na celkovú leteckú sieť. Cieľom zabezpečenia vzdušného priestoru je chrániť vzdušný priestor pred neoprávneným využitím, vniknutím, nelegálnymi činnosťami alebo pred iným druhom narušenia.

námorné hranice v Stredozemnom mori a v južnej časti Atlantického oceánu¹². Pokiaľ ide o EUROSUR, také centrá by sa mali zriadiť aj v členských štátoch, ktoré tvoria východné pozemné hranice EÚ a námorné hranice EÚ v Čiernom mori¹³.

Takéto centrá by mali zabezpečiť rozhodovanie v takmer reálnom čase na miestnej, regionálnej a vnútroštátnej úrovni, na ktorom by sa podieľali *všetky* vnútroštátne orgány zaoberajúce sa úlohami kontroly hraníc. Takéto centrá by mali byť schopné poskytovať *prehľad o situácii*, pokiaľ ide o podmienky a aktivity pozdĺž vonkajších hraníc, ako aj o potrebné nástroje na primerané reagovanie.

Národné koordinačné centrum by malo pôsobiť ako ústredná časť národného systému hraničného dozoru, ktorý by mal pokrývať *všetky* alebo – na základe analýzy rizík – *vybrané úseky* vonkajších hraníc príslušného členského štátu.

4.1.2. *Krok č. 2: Komunikačná sieť medzi národnými koordinačnými centrami vrátane agentúry FRONTEX*

Mala by sa vytvoriť zabezpečená počítačová komunikačná sieť určená na výmenu údajov medzi členskými štátmi ako aj s agentúrou FRONTEX 24 hodín denne a v reálnom čase.

Agentúra FRONTEX by mala dostávať informácie z národných koordinačných centier v rozsahu potrebnom pre koordináciu spoločných činností a na analýzu rizík. Táto agentúra by mohla slúžiť aj ako Európske situačné stredisko, ktoré by takmer v reálnom čase zhromažďovalo z jednotlivých centier informácie týkajúce sa incidentov na vonkajších hraniciach EÚ a ďalej ich šírilo do príslušných centier.

4.1.3. *Krok č. 3: Podpora susediacim tretím krajinám pri vytváraní infraštruktúry hraničného dozoru*

Súčasný mechanizmy spolupráce v Baltskom mori a v Čiernom mori potvrdili, že spolupráca so susediacimi tretími krajinami je základným predpokladom pre získanie prehľadu o situácii v námornej oblasti. Väčšine susediacich tretích krajín sa už poskytuje finančná pomoc Spoločenstva, ktorej účelom je podporiť ich v riadení vlastných hraníc, existuje však osobitná potreba rozvíjať operatívnu spoluprácu medzi uvedenými tretími krajinami a členskými štátmi, v dôsledku čoho sa požaduje zvýšenie finančnej a logistickej podpory zo strany EÚ zameranej na hraničný dozor.

Odporúčania

Členské štáty, ktoré sa nachádzajú na južnej a východnej vonkajšej hranici EÚ, sa vyzývajú, aby vytvorili

- *jednotné koordinačné centrum*, ktoré bude nepretržite koordinovať aktivity všetkých vnútroštátnych orgánov vykonávajúcich úlohy kontroly vonkajších hraníc (odhaľovanie, identifikácia, sledovanie a zachytenie) a ktoré bude schopné vymieňať si informácie s centrami v iných členských štátoch a s agentúrou FRONTEX,

¹² Portugalsko, Španielsko, Francúzsko, Malta, Taliansko, Slovinsko, Grécko a Cyprus.

¹³ Nórsko, Fínsko, Estónsko, Lotyšsko, Litva, Poľsko, Slovensko, Maďarsko, Rumunsko a Bulharsko.

- *jednotný systém vnútroštátneho hraničného dozoru*, ktorý bude integrovať činnosti hraničného dozoru na všetkých alebo – na základe analýzy rizík – na vybraných úsekoch vonkajších hraníc a umožní nepretržité šírenie informácií medzi všetkými orgánmi zaoberajúcimi sa kontrolami vonkajších hraníc,
- členským štátom sa odporúča, aby plne využívali finančnú podporu dostupnú v rámci Fondu pre vonkajšie hranice pre uvedené dve akcie.¹⁴

Agentúra FRONTEX by mala do konca roku 2008 predložiť posúdenie rizík, na základe ktorého by sa určilo, ktoré úseky vonkajších hraníc členských štátov by mali byť pokryté vnútroštátnym systémom hraničného dozoru, porovnanie tohto posúdenia s plánmi, ktoré predložili členské štáty, a správu o existujúcej a potrebnej infraštruktúre pre hraničný dozor vo vybraných susediacich tretích krajinách.

Komisia ustanoví skupinu expertov z členských štátov a z agentúry FRONTEX, ktorá má vypracovať usmernenia ohľadne úloh národných koordinačných centier a spolupráce medzi nimi, ako aj poslania agentúry FRONTEX.

Komisia začne v koordinácii s ďalšími prebiehajúcimi prípravnými prácami a v rámci Fondu pre vonkajšie hranice pripravovať technickú štúdiu, ktorej cieľom bude navrhnúť architektúru systému pre pozemné a námorné hranice a odhadnúť jej približné finančné náklady, vrátane navrhnutia technických špecifikácií zabezpečenej komunikačnej siete medzi národnými koordinačnými centrami a agentúrou FRONTEX, pričom ak to bude možné, sa majú využiť existujúce siete. Uvedená architektúra systému by mala byť flexibilná a prispôsobiteľná, aby ju bolo možné prispôbiť aplikácii a používaniu všetkých existujúcich aj budúcich nástrojov hraničného dozoru (porovnaj s fázou č. 2). Predmetná štúdia bude obsahovať aj analýzu toho, ako možno prepojiť EUROCONTROL s EUROSURom na účely pokrytia všetkých zásadných hrozieb, ktoré sa týkajú hraničného dozoru v dlhodobom horizonte.

Komisia na základe toho na jar roku 2009

- predloží správu Rade o pokroku dosiahnutom pri príprave usmernení pre národné koordinačné centrá, a posúdi potrebu legislatívnej iniciatívy v tomto ohľade,
- predloží odhad približných finančných nákladov priebežného rozvoja národných koordinačných centier a vnútroštátnych systémov hraničného dozoru,
- predloží návrh na architektúru systému komunikačnej siete a odhad približných finančných nákladov jej vytvorenia,
- na základe hodnotenia, ktoré pripravila agentúra FRONTEX, posúdi infraštruktúru hraničného dozoru vo vybraných susediacich tretích krajinách, pričom, ak to bude pripadať do úvahy, použije toto hodnotenie pri programovaní príslušných finančných programov v oblasti vonkajších vzťahov a bude pritom brať do úvahy prostriedky dostupné vzhľadom na terajšie finančné perspektívy.

¹⁴ Členské štáty môžu využívať Fond pre vonkajšie hranice na spolufinancovanie až do výšky 75 % nákladov. Pozri prioritu 2 strategických usmernení na obdobie rokov 2007 až 2013 týkajúcich sa Fondu pre vonkajšie hranice stanovenú v rozhodnutí Komisie K(2007) 3925 (Ú. v. EÚ L 233, 5.9.2007, s. 3).

4.2. FÁZA č. 2: Rozvoj a uplatňovanie spoločných nástrojov a aplikácií pre hraničnú kontrolu na úrovni EÚ

4.2.1. Krok č. 4: Výskum a vývoj v záujme zlepšenia výkonnosti nástrojov hraničného dozoru

Na účely hraničného dozoru majú význam predovšetkým dva nové nástroje – družice a bezpilotné letecké prostriedky. Prostredníctvom družicových prieskumov Zeme je možné pokryť značnú časť Zeme vrátane otvoreného mora a pobrežia a územia tretích krajín. Bepilotné letecké prostriedky poskytujú podrobné snímky a na požiadanie ich možno umiestniť nad cieľovú oblasť.

Družicové prieskumy Zeme sú prínosom pre monitorovanie a zhromažďovanie spravodajských informácií z vopred určených oblastí, ale v súčasnosti je ich využiteľnosť na sledovanie obmedzená. Pri vyhľadávaní v rozsiahlych oblastiach nemožno nájsť malé ciele, pričom v prípade snímkov s vysokým rozlíšením sa pokryje malá oblasť a preto treba vopred poznať polohu cieľa, napríklad na základe spravodajských informácií.

Bepilotné letecké prostriedky a družice môžu sledovať plavidlo v európskych aj medzinárodných vodách. Bepilotné letecké dopravné prostriedky však z právnych a technických dôvodov v súčasnosti nemajú povolené lety v civilnom vzdušnom priestore. Rozšírenie oblasti ich pôsobnosti na pobrežné časti tretích krajín odletu by si vyžadovalo uzavretie príslušných dohôd s uvedenými tretími krajinami. Vzhľadom na to bude treba brať do úvahy všetky aspekty našich vzťahov s príslušnými tretími krajinami.

4.2.2. Krok č. 5: Spoločné používanie nástrojov hraničného dozoru

Používanie nových nástrojov hraničného dozoru by umožnilo orgánom členských štátov získavať častejšie, spoľahlivejšie a menej nákladné informácie o dozore nad ich vonkajšími hranicami a nad predhraničnou oblasťou. Pozornosť treba venovať tomu, ako môže EÚ podporiť členské štáty pri vývoji a používaní takýchto nástrojov, či už pokiaľ ide o investície, alebo vytvorením mechanizmov, ktoré by umožnili spoločne používať finančne náročné nástroje, ako sú družice. Agentúra FRONTEX by mohla pôsobiť ako sprostredkovateľ, čiže mohla by napr. byť v styku s poskytovateľmi služieb na účel obstarávania družicových snímkov v mene niektorých členských štátov, alebo koordinovať spoločné používanie zariadení, ako sú napríklad bepilotné letecké prostriedky.

4.2.3. Krok č. 6: Súbor spoločných predhraničných spravodajských informácií

Vývoj nových nástrojov otvára možnosti pre to, aby agentúra FRONTEX získavala strategické informácie z rôznych zdrojov, ako aj z orgánov členských štátov a z tretích krajín, aby bolo možné rozpoznávať jednotlivé typy situácií a analyzovať trendy, čím by sa uľahčilo odhaľovanie migračných trás a predvídanie rizík.

V praxi by to mohlo slúžiť na zavedenie súboru spoločných predhraničných spravodajských informácií ako doplnku k analýzam rizika, ktoré v súčasnosti pripravuje agentúra FRONTEX. Takýto spoločný nástroj by navyše mohol nadobudnúť viac operatívny charakter a mohol by umožniť cieleňú reakciu

spravodajských zložiek, ktorú by koordinovalo situačné centrum, ktoré má zriadiť agentúra FRONTEX.

Odporúčania

Siedmy rámcový program výskumu a vývoja (oblasť bezpečnosti a vesmíru) by sa mal využiť na zlepšenie výkonnosti a používania nástrojov dozoru na účel rozšírenia pokrytej oblasti, zvýšenia počtu odhalených podozrivých činností, ako aj zlepšenia identifikácie potenciálne podozrivých cieľov a prístupu k údajom z družicového prieskumu Zeme s vysokým rozlíšením.

Na jar roku 2009 by preto Komisia mala predložiť Rade koncepciu, ktorá by umožnila členským štátom častejšie prijímať spoľahlivejšie informácie z družíc a iných spoločných nástrojov dozoru, pokiaľ ide o ich vonkajšie hranice a o predhraničné oblasti, v súvislosti s GMES (Global Monitoring for Environment and Security – Globálne monitorovanie pre životné prostredie a bezpečnosť).¹⁵ V tejto koncepcii by mal byť zahrnutý aj odhad približných finančných nákladov.

Agentúra FRONTEX by mala na jar roku 2009 v úzkej spolupráci s kanceláriou GMES založenou v zmysle rozhodnutia Komisie predložiť analýzu nevyužitých možností, pokiaľ ide o súčasné a potenciálne budúce využívanie družíc na účely hraničného dozoru zo strany členských štátov, aby sa ďalej vymedzili ciele, ktoré sa majú naplňať v záujme spoločného používania takýchto nástrojov na európskej úrovni.

Komisia začne v rámci Fondu pre vonkajšie hranice pripravovať štúdiu, ktorej predmetom bude analýza koncepcie a približných finančných nákladov „súboru spoločných predhraničných spravodajských informácií“ a na jar roku 2009 predloží o tom správu Rade.

4.3. FÁZA č. 3: Vytvorenie spoločného systému vzájomného sprístupňovania informácií pre námornú oblasť EÚ

Fáza č. 3 sa zameria výlučne na námornú oblasť. Cieľom tejto fázy je integrovať do širšej siete všetky existujúce odvetvové systémy, ktoré poskytujú správy o doprave a o činnostiach v morských oblastiach patriacich do jurisdikcie členských štátov a v príľahlých oblastiach otvoreného mora a ktoré monitorujú uvedenú dopravu a činnosti, a umožniť tak orgánom hraničnej kontroly využívať výhody vyplývajúce z integrovaného používania týchto rôznych systémov. Táto sieť je zároveň cieľom integrovanej námornej politiky EÚ.

4.3.1. Krok č. 7: Integrovaná sieť systémov podávania správ a dozoru na účely kontroly hraníc a vnútornej bezpečnosti, ktorá bude pokrývať Stredozemné more, južnú časť Atlantického oceánu (Kanárske ostrovy) a Čierne more

V dôsledku zložitosti vyvíjania takéhoto „systému systémov“ a vzhľadom na terajší migračný tlak, by sa prvý krok v rámci vytvárania integrovanej siete mal obmedziť na vyššie uvedené oblasti a mal by sa sústrediť na vnútornú bezpečnosť, na vzájomné prepojenie orgánov kontroly hraníc a iných európskych a vnútroštátnych orgánov

¹⁵ Pozri aj prílohy 10 a 12 posúdenia vplyvu.

zameriavajúcich sa na problematiku bezpečnosti v námornej oblasti a majúcich zodpovednosť v tejto oblasti.

V roku 2008 sa na tento účel začne pilotný projekt námornej politiky a prípravné činnosti zamerané na vytvorenie pracovných prototypov, ktoré budú môcť pomôcť vymedziť vhodné technológie a stanoviť približné finančné náklady na spoluprácu a na výmenu informácií medzi orgánmi z námornej oblasti, ako aj prvé zložky výsledného systému.

Budú sa vyvíjať ďalšie činnosti na podporenie postupného vývoja integrovanej siete námorných systémov podávania správ a dozoru, v ktorej sa budú zhromaďovať, dávať do vzájomných súvislostí, analyzovať a šíriť v štrukturovanej podobe podľa potreby na miestnej úrovni a na úrovni členských štátov aj na úrovni Európy informácie z jednotlivých systémov slúžiacich potrebám európskych a medzinárodných organizácií (Vessel Monitoring System – Systém monitorovania plavidiel, Automatic Identification System – Automatický identifikačný systém, Long Range Identification and Tracking System – Identifikačný a monitorovací systém s ďalekým dosahom, SafeSeaNet – Bezpečná námorná sieť, atď.), ako aj z vnútroštátnych systémov hraničného dozoru (napr. SIVE, SPATIONAV, Vessel Traffic Management and Information System – Riadiaci a informačný systém pre lodnú dopravu, atď.), zo spoločne prevádzkovaných služieb vykonávania hraničného dozoru (napr. radarové družice, bezpilotné letecké prostriedky), a zo spravodajských zdrojov.

Analýza týchto údajov by mala slúžiť na rozpoznanie jednotlivých typov situácií, analýzu trendov a určenie nedostatkov a teda aj na predchádzanie vzniku rizík. Tieto informácie by mali byť dostupné všetkým príslušným národným koordinačným centrámi na uľahčenie vydávania pokynov, kontroly a prijímania rozhodnutí takmer v reálnom čase.

Tento spoločný systém by sa mohol vzťahovať aj na také činnosti, ako je detekčná kontrola plavidiel, ľudí a nákladu. Osobitná pozornosť sa musí venovať bezpečnosti týchto systémov a nástrojov, pričom treba zabezpečiť zachovanie náležitej dôvernosti údajov, integrity a dostupnosti.

V roku 2008 sa začne pripravovať štúdia o právnych aspektoch navrhovanej interoperability jednotlivých systémov dozoru v rámci námornej politiky EÚ.

4.3.2. *Krok č. 8: Integrovaná sieť systémov podávania správ a dozoru pre celú námornú oblasť EÚ*

Ako je uvedené v akčnom pláne,¹⁶ ktorý je pripojený k oznámeniu o integrovanej námornej politike EÚ¹⁷, Komisia v druhej polovici roku 2008 oznámi formou oznámenia pracovný plán pre ďalšie kroky smerujúce k integrácii všetkých európskych systémov na podávanie správ a dozor v námornej oblasti. Dosah uvedeného oznámenia presiahne aspekty týkajúce sa hraníc, keďže sa bude vzťahovať na všetky námorné činnosti, ako je námorná bezpečnosť, ochrana morského prostredia, kontrola rybného hospodárstva a presadzovanie práva.

¹⁶ SEK(2007) 1278, 10.10.2007, s. 8.

¹⁷ KOM(2007) 575, 10.10.2007, s. 6.

Odporúčania

Komisia by mala do roku 2009 predložiť Rade a načrtnúť architektúru systému integrovanej siete systémov podávania správ a dozoru pre Stredozemné more, južnú časť Atlantického oceánu (Kanárske ostrovy) a Čierne more, čo má umožniť orgánom hraničnej kontroly plne využívať integrované systémy podávania správ a dozoru v námornej oblasti. V tomto prehľade by sa mali brať do úvahy výsledky štúdie, ktorá sa má začať pripravovať v rámci Fondu pre vonkajšie hranice, štúdií, ktoré boli pripravené na základe Siedmeho rámcového programu výskumu a vývoja, ako aj ostatných dôležitých prípravných činností.

Komisia v rámci námornej politiky EÚ predloží aj oznámenie, ktorým sa stanoví pracovný plán ďalších krokov smerujúcich k integrácii všetkých európskych systémov podávania správ a dozoru v námornej oblasti, ktoré pokrývajú všetky námorné činnosti v oblasti Stredozemného mora, južnej časti Atlantického oceánu (Kanárske ostrovy) a Čierneho mora, s cieľom, aby sa neskôr rozšírili na celú námornú oblasť EÚ.

5. OCHRANA OSOBNÝCH ÚDAJOV

Jednotlivé činnosti uvedené v predchádzajúcich častiach sa môžu vzťahovať aj na spracovanie osobných údajov. Musia sa teda dodržiavať zásady právnych predpisov na ochranu osobných údajov platné v Európskej únii,¹⁸ to znamená, že osobné údaje sa musia spracovávať nestranné a zákonným spôsobom, zhromažďovať na konkrétne, jednoznačné a zákonné účely a nesmú sa ďalej spracovávať spôsobmi, ktoré nie sú zlučiteľné s týmito účelmi. Spracovanie osobných údajov v súvislosti so systémom EUROSUR sa preto musí zakladať na príslušných právnych opatreniach, ktoré vymedzujú povahu tohto spracovania a stanovujú príslušnú ochranu.

6. ZÁVERY

- Komisia vyzýva Radu a Európsky parlament, aby prerokovali odporúčania predložené v tomto oznámení.
- Komisia má v úmysle bezodkladne po uverejnení tohto oznámenia začať spoločne s členskými štátmi pripravovať usmernenia ohľadne úloh národných koordinačných centier a spolupráce medzi nimi a agentúrou FRONTEX.
- Komisia na jar roku 2009 podá správu Rade o dosiahnutom pokroku a predloží konkrétne návrhy na zriadenie a spustenie systému EUROSUR (fázy č. 1 – 3), ako je to uvedené v tomto oznámení, vrátane obsiahnutia celej architektúry systému napojenia národných systémov hraničného dozoru a spoločného uplatňovania a využívania všetkých príslušných nástrojov.

¹⁸ Porovnaj smernicu 95/46/ES (Ú. v. ES L 281, 23.11.1995, s. 31) nariadenie (ES) č. 45/2001 (Ú. v. ES L 8, 12.1.2001, s. 1); Dohovor Rady Európy z 28.1.1981 (ETS 108).

Fázy / Kroky		Zodpovedný	Financovanie z EÚ	Harmonogram					
				2008	2009	2010	2011	2012	2013
I. Vnútroštátna infraštruktúra	1. Zriadenie národných koordinačných centier a vnútroštátnych systémov hraničného dozoru	Členské štáty	Fond pre vonkajšie hranice (EBF)	Programovanie Hodnotenie rizika agentúrou FRONTEX	Obstarávanie Správa o usmerneniach	Uplatňovanie			Rezervný rok
	2. Komunikačná sieť medzi národnými koordinačnými centrami vrátane agentúry FRONTEX	Členské štáty; FRONTEX	EBF pre podiel členských štátov, rozpočet agentúry FRONTEX	Štúdia o architektúre siete	Predloženie štúdie a diskusia	Uplatňovanie			Rezervný rok
	3. Podpora susediacim krajinám pri zriaďovaní infraštruktúry	Rada, FRONTEX, Komisia	Rozpočet agentúry FRONTEX na štúdiu	Štúdia o infraštruktúre dozoru	Predloženie štúdie a diskusia	Najväčší možný rozsah podpory vybraným tretím krajinám			
II. Spoločné nástroje	4. Výskum a vývoj na zlepšenie nástrojov dozoru	Komisia	Siedmy rámcový program výskumu a vývoja (RP7)	Programovanie a vykonávanie projektov výskumu a vývoja na zlepšenie výkonnosti nástrojov dozoru					
	5. Spoločné používanie nástrojov dozoru	Komisia, FRONTEX	RP7	Štúdia o spoločnom používaní nástrojov dozoru	Predloženie štúdie a diskusia	Uplatňovanie			
	6. Súbor spoločných predhraničných spravodajských informácií	Komisia, FRONTEX	EBF pre štúdiu. FRONTEX na uplatňovanie	Rozvoj koncepcie	Predloženie koncepcie	Uplatňovanie			
III. Sieť	7. Integrovaná sieť pre Stredozemné more, Kanárske ostrovy a Čierne more	Členské štáty, Komisia	EBF a RP7 pre štúdie	Štúdie o architektúre a prípravných prácach (námorná politika EÚ)	Predloženie architektúry systému pre časť systému EUROSUR	Uplatňovanie príslušnej časti systému EUROSUR			
	8. Rozšírenie na Atlantický oceán a Severné a Baltické more	Rada, Komisia	Rozhodne sa	Stanoví sa po uverejnení oznámenia z roku 2008					